

Positionspapper 3: Samhällsviktig verksamhet

Huvudbudskap

- 1. Datacenter är en förutsättning för samhällsviktiga funktioner – klassificering och reglering bör utgå från faktisk funktion och beroendeförhållanden, inte tillämpas schablonmässigt**
- 2. Regelverken för samhällsskydd och digital infrastruktur måste vara uppdaterade, samordnade och proportionerliga – i dag riskerar de att öka kostnader och komplexitet utan att stärka samhällets digitala motståndskraft**
- 3. Offentlig sektors kravställning på datacenterkapacitet bör styras av vad verksamheten faktiskt kräver i fråga om säkerhet, robusthet och tillgänglighet – inte av formella klassificeringar eller ägandeform**

Sammanhang

Datacenter utgör en grundläggande del av den digitala infrastruktur som möjliggör offentlig förvaltning, finansiella system, kommunikation, energistyrning och stora delar av det svenska näringslivet. I takt med ökad digitalisering och ett förändrat omvärldsläge får robust och säker datacenterinfrastruktur en allt större betydelse för samhällsfunktionernas kontinuitet, motståndskraft mot cyberhot och förmåga att upprätthållas under störning eller kris. Frågan om datacenters roll i samhällsviktig verksamhet handlar därför om hur digitala funktioner ska prioriteras och säkras i hela samhällssystemet. Var data lagras och bearbetas, och under vilken jurisdiktion, är samtidigt en fråga av växande betydelse.¹

Samtidigt är regelverk och klassificering inte alltid tydligt anpassade till sektorns faktiska funktion. Oklarheter kring hur datacenter definieras i relation till samhällsviktig verksamhet påverkar exempelvis prioritering vid effektbrist, hantering inom krisberedskap och hur strategiska beroenden bedöms. För branschen är det avgörande att en sådan klassificering är tydlig, proportionerlig och förenad med klara principer för ansvar och prioritering. En otydlig eller schablonmässig tillämpning riskerar att skapa ökade krav utan motsvarande förutsebarhet.

Offentlig sektor är samtidigt en betydande kund av datacenter- och molntjänster. Hur krav formuleras i upphandling påverkar i praktiken vilka säkerhets- och robusthetsnivåer som efterfrågas. För att säkerställa ändamålsenliga och proportionerliga krav krävs tydliga ramar och vägledning. En mer konsekvent hantering, där bedömningar utgår från faktisk funktion och beroendeförhållanden, stärker både den offentliga sektorns beställarkompetens och den digitala infrastrukturens säkerhet och robusthet.

¹ Den ekonomiska och strategiska betydelsen av datacenter i Sverige, SweDCI (2026)

SweDCI:s position

- Offentlig sektor behöver tydligare riktlinjer och praktiskt stöd för att kunna ställa ändamålsenliga och proportionerliga krav vid upphandling av datacenterkapacitet.
- Klassificering av datacenter i samhällsviktiga eller säkerhetsrelaterade kategorier bör samtidigt utgå från faktisk funktion och beroendeförhållanden och leda till krav som står i rimlig proportion till den risk som ska hanteras.

SweDCI:s rekommendationer

1. Uppdatera MCF:s vägledning för fysisk informationssäkerhet

Regeringen har identifierat ett behov av tydliga ramar för offentlig sektors användning av molntjänster samt beräkningskapacitet som förutsättningar för ökad AI-användning i den offentliga förvaltningen. Ett konkret gap i det arbetet är bristen på praktiskt användbar vägledning för hur säkerhetskrav bör formuleras och avvägas vid upphandling av datacenter- och molntjänster. MCF:s nuvarande föreskrifter ger inte ett fullt ut ändamålsenligt stöd i denna situation. MCF bör därför ges i uppdrag att uppdatera vägledningen för fysisk informationssäkerhet i it-utrymmen, i linje med de vägledningssupplemang som redan givits till Digg och IMY,² så att offentliga upphandlare får ett balanserat och proportionerligt stöd vid upphandling av datacenterkapacitet.

2. Basera offentliga upphandlingskrav på funktionella kriterier

Offentliga aktörer saknar i dag tillräckligt stöd för att ställa träffsäkra krav vid upphandling av datacenterkapacitet. Det leder till schablonmässiga krav eller att myndigheter bygger egen infrastruktur – vilket sällan är kostnadseffektivt och inte alltid säkrare.

Upphandlingskrav bör baseras på vad som faktiskt levereras och vad verksamheten faktiskt kräver, snarare än på generella klassificeringar. Upphandlingsmyndigheten har redan tillämpat detta arbetssätt på hållbarhetsområdet, där kriterier för datacentertjänster utvecklats i dialog med bransch och upphandlare.³

Upphandlingsmyndighetens vägledningsarbete bör breddas till att även omfatta funktionella krav på säkerhet, tillgänglighet och kapacitet.

² <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/regeringen-har-tagit-emot-nationella-riktlinjer-for-generativ-ai/>

³ <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/nyheter/2025/paverka-utvecklingen-av-hallbarhetskriterier-for-datacenter-och-serverhallar/>

3. Säkerställ proportionerlig och funktionsbaserad klassificering

Klassificering av datacenter som samhällsviktig verksamhet kan medföra utökade krav och regulatoriska konsekvenser. En sådan klassificering bör därför utgå från faktisk funktion och beroendeförhållanden och inte tillämpas schablonmässigt på hela anläggningar. Krav och skyddsåtgärder bör stå i rimlig proportion till den risk och funktion som ska hanteras, så att regelverket stärker robusthet utan att skapa onödiga eller generella compliancebördor.

Om SweDCI

Swedish Datacenter Industry Association (SweDCI) representerar ca 140 medlemsföretag och organisationer som är verksamma inom datacenterindustrin i Sverige. Läs mer om vår verksamhet och vårt policyarbete på: www.sdia.se